

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΤΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΟΥΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Αναθέτουσα Αρχή

Ιούλιος 2011

Αυτήν την περίοδο ολοκληρώνεται το έργο **«Στρατηγικό Σχέδιο για τη Βελτίωση της Ανταγωνιστικής Λειτουργίας των Επιχειρήσεων με Ανάπτυξη Νέων Δεξιοτήτων για την Εξωστρέφεια»**, το οποίο εκπόνησε ο Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος για λογαριασμό του ΣΕΒ.

Το έργο εντάσσεται στο σχέδιο δράσης που υλοποιεί ο ΣΕΒ στο πλαίσιο του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» (ΕΣΠΑ 2007-13). Το έργο επεξεργάζεται προτάσεις για την ανάπτυξη του τομέα των εξαγωγών και της εξωστρέφειας με ανάδειξη προτεραιοτήτων σε επίπεδο επιχειρήσεων, εργαζομένων και περιβάλλοντος υποστήριξης της εξωστρέφειας. Αναδεικνύονται οι βασικές παράμετροι στήριξης της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων και συγκεκριμένα οι μηχανισμοί στήριξης, οι αναγκαίες βελτιώσεις στην οργάνωση τους και η εξασφάλιση ενός υγιούς διοικητικού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη της εξαγωγικής δραστηριότητας.

Στην κρίσιμη φάση που διανύει η ελληνική οικονομία, η ενθάρρυνση των επιχειρήσεων να στραφούν προς τη διεθνή αγορά αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα για την αντιμετώπιση των συνεπειών από την κρίση και την κάμψη της εγχώριας αγοράς. Η επιτυχής αντιμετώπιση των προκλήσεων και των ευκαιριών που προσφέρονται για τις ελληνικές επιχειρήσεις προϋποθέτει καλή γνώση των παραγόντων και των αδυναμιών που επηρεάζουν την εξωστρέφειά τους.

Αυτοί οι παράγοντες και οι αδυναμίες διατυπώνονται στις προτάσεις των δύο συλλογικών φορέων (ΣΕΒ και ΣΕΒΕ) και με τον τρόπο αυτό εγκαινιάζεται μια αποφασιστική περίοδος διαβούλευσης με τις επιχειρήσεις της χώρας και τους φορείς συλλογικής εκπροσώπησής τους για τα κρίσιμα ζητήματα της εξωστρέφειας.

Προβλήματα & Προκλήσεις για την Ανάπτυξη της Εξωστρεφούς Ανταγωνιστικότητας

Επισκόπηση Ελληνικών Εξαγωγών

Εξαγωγές Αγαθών

Εξαγωγές Υπηρεσιών

Παράγοντες Εξωστρέφειας Ελληνικών Επιχειρήσεων

Αξιολόγηση Ανταγωνιστικότητας Ελληνικής Οικονομίας

Εθνική Πολιτική Εξαγωγών και Σύστημα Εξωστρέφειας

Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Ανθρώπινου Δυναμικού

Εκπαίδευση

Καινοτομία

Χρηματοοικονομική Υποστήριξη

Χρηματοπιστωτικό Σύστημα

Εξαγωγικά Αντικίνητρα

Πρόσβαση σε Πληροφόρηση

Χρήση Τεχνολογιών

Επιχειρηματική Ωριμότητα

Δυνατότητα Ανάπτυξης Ολοκληρωμένου Συστήματος Εξωστρέφειας

Δράσεις Ανάπτυξης Δεξιοτήτων Ανθρώπινου Δυναμικού

Δράσεις Χρηματοοικονομικής Υποστήριξης

Δράσεις Αξιοποίησης Πληροφοριών

Επισκόπηση Εξαγωγών - Εξαγωγές Αγαθών

Οι εξαγωγές αγαθών ανέρχονται σε € 15 δις, καταγράφοντας την τελευταία εικοσαετία σταδιακή αύξηση σε τρέχουσες τιμές. Η αύξηση εξαρτάται, κυρίως, από την αύξηση της παγκόσμιας οικονομίας, παρά από τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής οικονομίας και επιχειρήσεων.

Η **εξαγωγική επίδοση** της Ελλάδας παραμένει διαχρονικά χαμηλή σε σχέση με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Ο δείκτης εξαγωγές αγαθών ως ποσοστό του ΑΕΠ διαμορφώνεται σε 6,5%, με μεγάλη απόσταση από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο (26-27%). Διαχρονικά η εξαγωγική επίδοση μειώνεται με μέσο ρυθμό -0,28%.

Ο **κλάδος τροφίμων** παρουσιάζει την μεγαλύτερη εξωστρέφεια. Χαρακτηριστική είναι η υποχώρηση των εξαγωγών ενδυμάτων και υποδημάτων, ενώ οι κλάδοι των χημικών προϊόντων και των μηχανημάτων και υλικών μεταφορών εμφανίζονται ιδιαίτερα δυναμικοί.

Οι εξαγωγές της χώρας μας **προορίζονται κυρίως στην ΕΕ**. Το μερίδιο εξαγωγών προς την ΕΕ υπολογίζεται περίπου στα 2/3 των συνολικών ελληνικών εξαγωγών έναντι 1/3 των εξαγωγών προς τρίτες χώρες, πολλές από τις οποίες είναι επίσης Ευρωπαϊκές.

Η συμμετοχή των παραδοσιακών προϊόντων στην εξαγωγική δραστηριότητα υποχωρεί θεαματικά στις τελευταίες δύο δεκαετίες, **ενώ αυξάνεται η συμμετοχή των προϊόντων που ενσωματώνουν περισσότερη γνώση και είναι υψηλότερης τεχνολογικής στάθμης**.

Η Ελλάδα **δεν έχει αξιοποιήσει πλήρως τις εξαγωγικές δυνατότητες** που προκύπτουν από τη δημιουργία της ενιαίας αγοράς. Η διαφορά μεταξύ δυνητικών και πραγματικών εξαγωγών διευρύνεται σημαντικά διαχρονικά. Η διαφορά μεταξύ δυνητικών και πραγματικών εξαγωγών διευρύνεται σημαντικά διαχρονικά.

Επισκόπηση Εξαγωγών - Εξαγωγές Υπηρεσιών

Οι εξαγωγές υπηρεσιών ανέρχονται σε € 31 δις. Την τελευταία δεκαετία ο μέσος ρυθμός αύξησης είναι 15%. Παρατηρείται πολύ καλύτερη επίδοση σε σχέση με τις εξαγωγές προϊόντων, με αποτέλεσμα η συμμετοχή των εξαγωγών υπηρεσιών στις συνολικές εξαγωγές αυξάνεται σταθερά και διαμορφώνεται σε επίπεδο άνω του 60%, ενώ σε χώρες τις ΕΕ με αυξημένο επίπεδο παροχής υπηρεσιών δεν ξεπερνάει το 35%.

Η χώρα μας κατέχει, αναλογικά με το μέγεθός της, **σημαντική θέση στο παγκόσμιο εμπόριο υπηρεσιών**. Καλύπτει το 1,32% των παγκόσμιων εξαγωγών υπηρεσιών, μολονότι αποτελεί το 0,17% του παγκόσμιου πληθυσμού και το 0,5% του παγκόσμιου ΑΕΠ. Συνολικά οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών στην Ελλάδα αποτελούν το 20% του ΑΕΠ σε αντίθεση με άλλες αναπτυγμένες χώρες, όπου το ποσοστό αυτό κυμαίνεται από 27% έως και 84%.

Η θέση αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι η Ελλάδα είναι πολύ μεγάλη **ναυτιλιακή δύναμη** διαθέτοντας το μεγαλύτερο εμπορικό στόλο στον κόσμο και στο γεγονός ότι είναι επίσης **μεταξύ των σημαντικών τουριστικών προορισμών**. Βασικό χαρακτηριστικό των ελληνικών εξαγωγών υπηρεσιών αποτελεί η πολύ μεγάλη αύξηση των μεταφορικών υπηρεσιών που κυριαρχούν πλέον (ναυτιλία).

Ποιοτική ανάλυση των εξαγωγών υπηρεσιών δείχνει ότι ενώ οι υπηρεσίες που βασίζονται σε τεχνολογίες αιχμής παγκοσμίως αναπτύσσονται με τον ταχύτερο ρυθμό, στη χώρα μας αντιθέτως, **η συμμετοχή των υπηρεσιών τεχνολογίας μειώνεται, αποκαλύπτοντας ένα εξαγωγικό πρότυπο καθυστερημένο**. Οι μη ικανοποιητικές ελληνικές επιδόσεις στις εξαγωγές της κατηγορίας τεχνολογιών αιχμής οφείλονται στη μεγάλη αύξηση των εξαγωγών ταξιδιωτικών και μεταφορικών υπηρεσιών, σε σχέση με το μέσο παγκόσμιο όρο που συμπιέζει τη συμμετοχή των υπηρεσιών αυτών, αλλά και την υστέρηση σε τομείς αιχμής της τεχνολογικής προόδου.

Παράγοντες Εξωστρέφειας Ελληνικών Επιχειρήσεων

Το 9% των Ελληνικών επιχειρήσεων καταγράφουν έσοδα από εξαγωγική δραστηριότητα. Οι εξαγωγές των Ελληνικών επιχειρήσεων αποτελούν το 2% των συνολικών εσόδων, κατατάσσοντας την Ελλάδα στην τελευταία θέση της ΕΕ, όταν ο Ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 4,6%.

Οι βασικές προκλήσεις των επιχειρήσεων που επηρεάζουν την εξωστρέφειά τους και την δυνατότητά τους να διεθνοποιηθούν μπορούν να κατηγοριοποιηθούν στους παρακάτω άξονες:

1. Έλλειψη δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού για την διεθνοποίηση
2. Έλλειψη πόρων χρηματοδότησης και χρηματοοικονομικής υποστήριξης
3. Έλλειψη αξιοποιήσιμης πληροφόρησης / γνώσης αναφορικά με ξένες αγορές (κυρίως ως συνέπεια των δύο προηγούμενων, έλλειψης δεξιοτήτων και πόρων)

Ελλείψεις / Προκλήσεις	Προβλήματα διεθνοποίησης
Έλλειψη δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού για την διεθνοποίηση	• Ανεπαρκής αριθμός ή/και μη επαρκώς καταρτισμένο προσωπικό για την ανάπτυξη δράσεων διεθνοποίησης. • Έλλειψη χρόνου διαχείρισης θεμάτων εξωστρέφειας • Έλλειψη χρόνου και πόρων για εκπαίδευση και κατάρτιση
Έλλειψη πόρων χρηματοδότησης και χρηματοοικονομικής υποστήριξης	• Ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης για χρηματοδότηση εξαγωγικών δραστηριοτήτων. • Φορολογικά αντικίνητρα εξαγωγών. • Γραφειοκρατικές τελωνειακές διαδικασίες • Υψηλό κόστος για τη μεταφορά και την ασφάλιση των προϊόντων.
Έλλειψη αξιοποιήσιμης πληροφόρησης / γνώσης αναφορικά με ξένες αγορές	• Ελλιπής ή/και περιορισμένη πληροφόρηση για τον εντοπισμό ευκαιριών & την ανάλυση νέων αγορών. • Επίτευξη αξιόπιστης αντιπροσώπευσης στο εξωτερικό. • Προβλήματα με την εξασφάλιση των κατάλληλων και αξιόπιστων μεταφορικών μέσων. • Πολυπλοκότητα δικτύων διανομής στο εξωτερικό.

Οι δυσκολίες που διαπιστώνονται στην ανάπτυξη εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας «υψηλών δυνατοτήτων» και η δυσκολία πρόσβασης σε αγορές του εξωτερικού είναι αποτέλεσμα έλλειψης της απαιτούμενης εξειδίκευσης για την διεθνοποίηση των επιχειρήσεων με παράλληλη δυσκολία εξεύρεσης απαιτούμενων χρηματοοικονομικών πόρων, με αποτέλεσμα την έλλειψη γνώσης αναφορικά με ξένες αγορές και την αδυναμία κατάκτησής τους.

Αξιολόγηση Ανταγωνιστικότητας Ελληνικής Οικονομίας

Σύμφωνα με διεθνείς συγκρίσεις και δείκτες, το επίπεδο της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας είναι συγκριτικά χαμηλό, με την χώρα μας να καταλαμβάνει συνήθως την τελευταία ή μία από τις τελευταίες θέσεις μεταξύ των χωρών μελών της ΕΕ.

Παράγοντες εξωστρέφειας	Παράγοντες Αξιολόγησης Διεθνών Οργανισμών	Αξιολόγηση
Έλλειψη απαιτούμενων δεξιοτήτων για την διεθνοποίηση των επιχειρήσεων	Εγγραφές σε δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση	
	Ποιότητα εκπαιδευτικού συστήματος και ιδρυμάτων	
	Έκταση Επαγγελματικής Κατάρτισης	
	Διαθεσιμότητα υπηρεσιών έρευνας και εκπαίδευσης	
Έλλειψη πόρων χρηματοδότησης και χρηματοοικονομικής υποστήριξης	Αποδοτικότητα χρηματαγοράς	
	Ευκολία και κόστος χρηματοδότησης	
	Κόστος και χρόνος εξαγωγικής διαδικασίας	
	Κόστος και ποιότητα τελωνειακών διαδικασιών	
	Επιβάρυνση από γραφειοκρατία / δημόσια διοίκηση	
	Αξιοπιστία τραπεζικού συστήματος	
Έλλειψη αξιοποιήσιμων πληροφοριών / γνώσης αναφορικά με ξένες αγορές	Διαθεσιμότητα τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας	
	Χρήση τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας	
	Ικανότητα Καινοτομίας	
	Ανάπτυξη δικτύων (clusters)	
	Επίπεδο marketing και ελέγχου δικτύων διανομής	
	Αεροπορικές / επίγειες μεταφορικές υποδομές	
	Επιχειρηματική ωριμότητα	

Επεξήγηση Συμβόλων

Στοιχεία: Institute for Management Development (IMD), World Economic Forum (WEF), Doing Business (World Bank),

WEF Global Competitiveness Index

83η θέση μεταξύ 139 οικονομιών, έναντι της 71ης την οποία είχε καταλάβει κατά το προηγούμενο έτος

WEF Enabling Trade Index

55η θέση μεταξύ 125 οικονομιών, έναντι της 47ης για το 2009.

World Bank Doing Business

84η θέση μεταξύ 178 χωρών, έχοντας υποχωρήσει κατά 3 θέσεις, έναντι του 2010.

IMD Επετηρίδα Παγκόσμιας Ανταγωνιστικότητας

46η θέση, μεταξύ 55 οικονομιών, με σχετική βελτίωση σε σχέση με την κατάταξη το 2009 (52η).

Εθνική Πολιτική Εξαγωγών και Σύστημα Εξωστρέφειας

Η εθνική πολιτική εξαγωγών και δράσεις εξωστρέφειας μέχρι σήμερα δεν απέφεραν ορατά αποτελέσματα. Η γραφειοκρατία και η αναποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης δημιουργούν αρνητικό πλαίσιο για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας γενικότερα και της εξωστρέφειας ειδικότερα με αποτέλεσμα την απουσία ενιαίου οράματος για την εθνική εξωστρέφεια της χώρας και ολοκληρωμένης Εθνικής Στρατηγικής Εξαγωγών.

Η πολυπλοκότητα και πολλές φορές η αντιφατικότητα κινήτρων και μέτρων δημιούργησαν πρόβλημα στην υλοποίηση στοχευόμενης στρατηγικής εξαγωγών και δημιούργησαν πρόβλημα στην υλοποίησή της, μειώνοντας την αποτελεσματικότητα των δράσεων τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα.

Το σύστημα εξωστρέφειας αδυνατεί να καλύψει τις βασικές προκλήσεις των επιχειρήσεων, σχετικά με

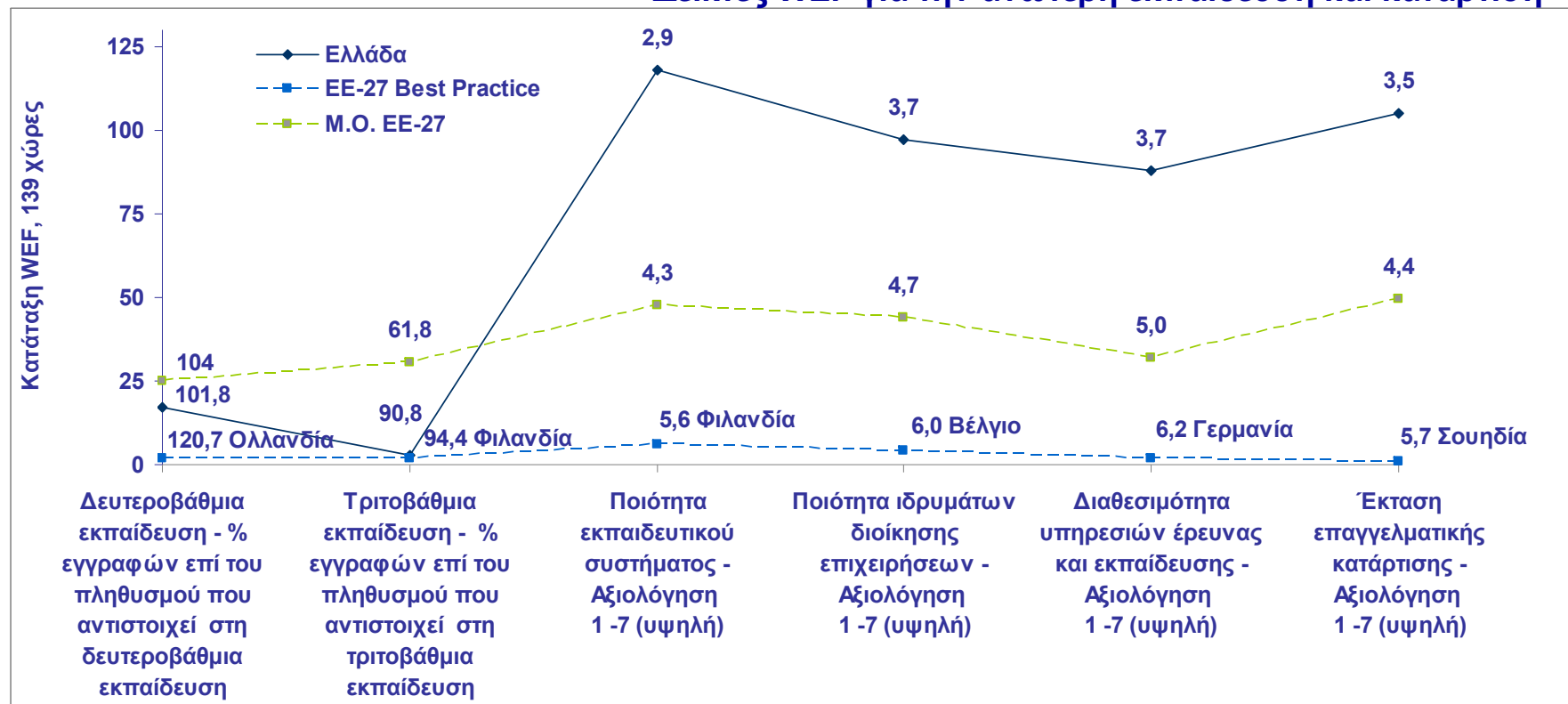
- (1) τις απαιτούμενες δεξιότητες για την διεθνοποίηση των επιχειρήσεων,
- (2) την εξεύρεση χρηματοοικονομικών πόρων και υποστήριξης και
- (3) την απαραίτητη γνώση και πληροφόρηση σχετικά με ξένες αγορές και ευκαιρίες διεθνοποίησης.

Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Ανθρώπινου Δυναμικού - Εκπαίδευση

Η Ελλάδα σύμφωνα με τα στοιχεία του WEF, κατατάσσεται 17η και 3η αναφορικά με το ποσοστό εγγαφών στην δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση αντίστοιχα, ενώ σε επίπεδο ποιότητας εκπαιδευτικού συστήματος και έκτασης επαγγελματικής κατάρτισης απέχει κατά πολύ από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Παρά τη μεγάλη συμμετοχή στην εκπαίδευση, η ποιότητα του εκπαιδευτικού συστήματος δεν είναι επαρκής για την μετάβαση στην κοινωνία της γνώσης και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας. Η διαθεσιμότητα εκπαιδευτικών και ερευνητικών υπηρεσιών και η συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση δεν είναι επαρκείς για την αύξηση της εξωστρεφούς ανταγωνιστικότητας.

Δείκτες WEF για την ανώτερη εκπαίδευση και κατάρτιση

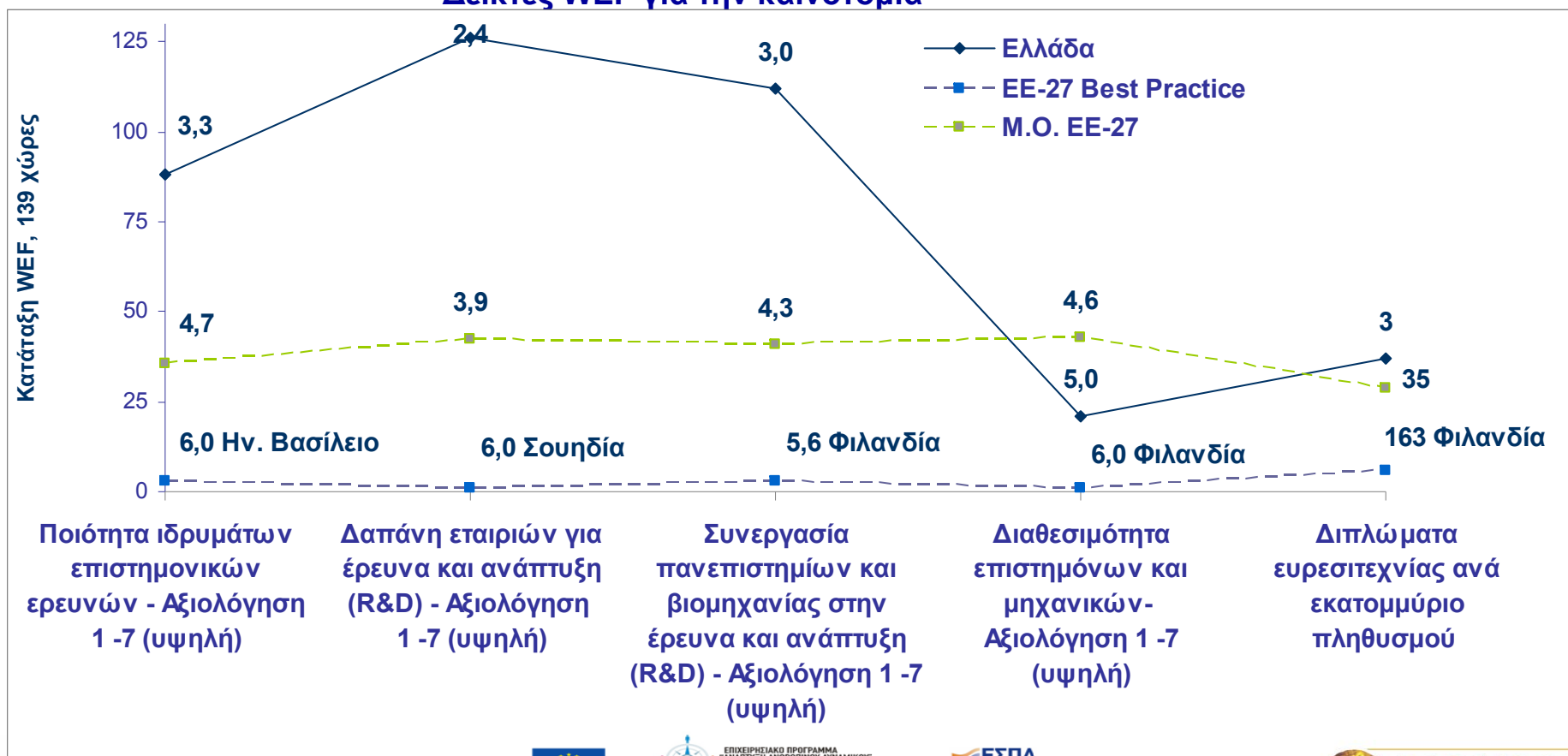
Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Ανθρώπινου Δυναμικού - Καινοτομία

Μεγάλο προβληματισμό πρέπει να επιφέρει το χαμηλό επίπεδο συνεργασίας των επιχειρήσεων με τα Πανεπιστήμια και οι χαμηλή δαπάνη για έρευνα.

Η έρευνα που πραγματοποιείται στις επιχειρήσεις και η ποιότητα των ιδρυμάτων επιστημονικών ερευνών αξιολογούνται χαμηλά.

Παρά τον μεγάλο αριθμό επιστημόνων και την ικανοποιητική εξέλιξη σε ευρεσιτεχνίες, το μεγαλύτερο μέρος καινοτομιών μένει εντός των πανεπιστημιακών τειχών.

Δείκτες WEF για την καινοτομία

Χρηματοοικονομική Υποστήριξη – Χρηματοπιστωτικό Σύστημα

Οι Ελληνικές επιχειρήσεις έχουν δύσκολη και ακριβή πρόσβαση σε τραπεζικά και επιχειρηματικά κεφάλαια, παρά την υψηλή αξιοπιστία του τραπεζικού συστήματος.

Υπάρχει ισχυρή τάση για οικονομική συνεισφορά από φίλους και οικογένεια, παρά από θεσμοθετημένα επιχειρηματικά κεφάλαια.

Το πρόβλημα χρηματοδότησης είναι μεγάλο, λόγω της δύσκολης πρόσβασης σε τραπεζικά κεφάλαια και χρηματοοικονομικά εργαλεία (υπηρεσίες ασφάλισης πιστώσεων, factoring κ.α.).

Δείκτες WEF για το Χρηματοπιστωτικό Σύστημα

Χρηματοοικονομική Υποστήριξη – Εξαγωγικά Αντικίνητρα

Στις παραπάνω δυσκολίες χρηματοδότησης και στην γενικότερη έλλειψη ρευστότητας λόγω οικονομικής ύφεσης, οι εξαγωγικές επιχειρήσεις έρχονται αντιμέτωπες με επιπλέον αντικίνητρα ανάπτυξης της εξαγωγικής δραστηριότητας που ενισχύουν την αδυναμία ομαλής χρηματοοικονομικής λειτουργίας.

Το μέγεθος της **γραφειοκρατίας** είναι το σοβαρότερο πρόβλημα για την ανταγωνιστική λειτουργία των επιχειρήσεων, το οποίο μεταφράζεται σε κόστος για τις επιχειρήσεις. Το διοικητικό βάρος στην Ελλάδα ανέρχεται στο 6,8% του ΑΕΠ (Μ.Ο. για την ΕΕ 3,5%). Το βασικότερο πρόβλημα που επηρεάζει άμεσα την ρευστότητα των εξαγωγικών επιχειρήσεων είναι οι **πολύπλοκες διαδικασίες απαλλαγής από τον ΦΠΑ και οι καθυστερήσεις επιστροφής του πιστωτικού υπολοίπου ΦΠΑ**.

Αποτέλεσμα της **καθυστέρησης και της ακαμψίας των διαδικασιών τελωνισμού** είναι η σοβαρότατη μείωση της ανταγωνιστικότητας των Ελληνικών προϊόντων στις διεθνείς αγορές. Τα Ελληνικά προϊόντα γίνονται ακριβότερα, οι επιχειρήσεις πιο αναξιόπιστες λόγω του μεγάλου χρόνου και μικρής αξιοπιστίας της διαδικασίας.

Δείκτες WEF που σχετίζονται με εξαγωγικά αντικίνητρα

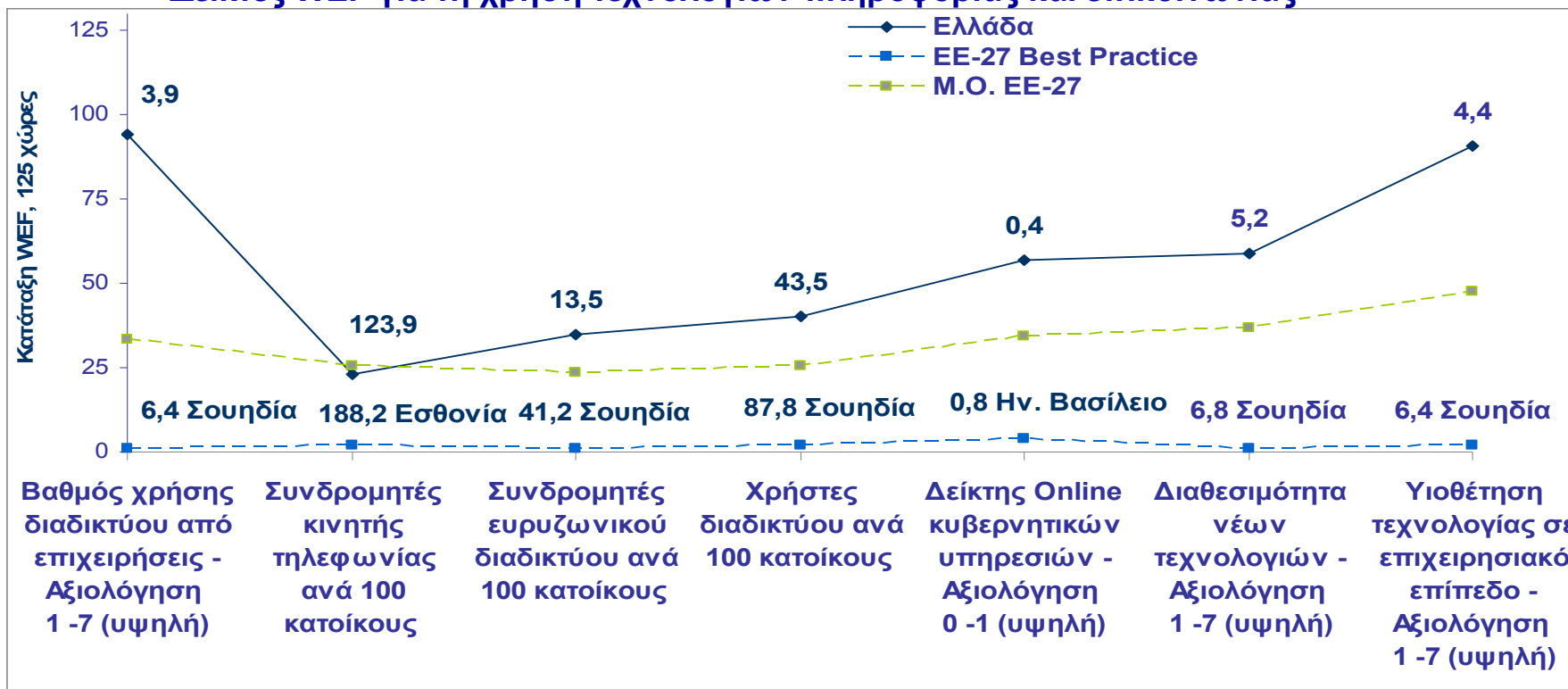
Πρόσβαση σε Πληροφόρηση – Χρήση Τεχνολογιών

Παρά την διαθεσιμότητα νέων τεχνολογιών και διαδεδομένη χρήση του διαδικτύου, η γενικότερη υιοθέτηση τεχνολογίας σε επιχειρησιακό επίπεδο είναι χαμηλή.

Σε σχέση με την ένταση χρήσης του διαδικτύου για εμπορικούς σκοπούς (e-commerce), η Ελλάδα φαίνεται να υστερεί σημαντικά σε σχέση με τις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες (1% του συνολικού κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων από ηλεκτρονικό εμπόριο σε σχέση με 2,2% ΕΕ 15).

Σε ό,τι αφορά στο απασχολούμενο προσωπικό, μόνο 28% των υπαλλήλων χρησιμοποιεί ηλεκτρονικούς υπολογιστές συνδεδεμένους στο διαδίκτυο για τη διεκπεραίωση των καθημερινών τους καθηκόντων.

Δείκτες WEF για τη χρήση τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας

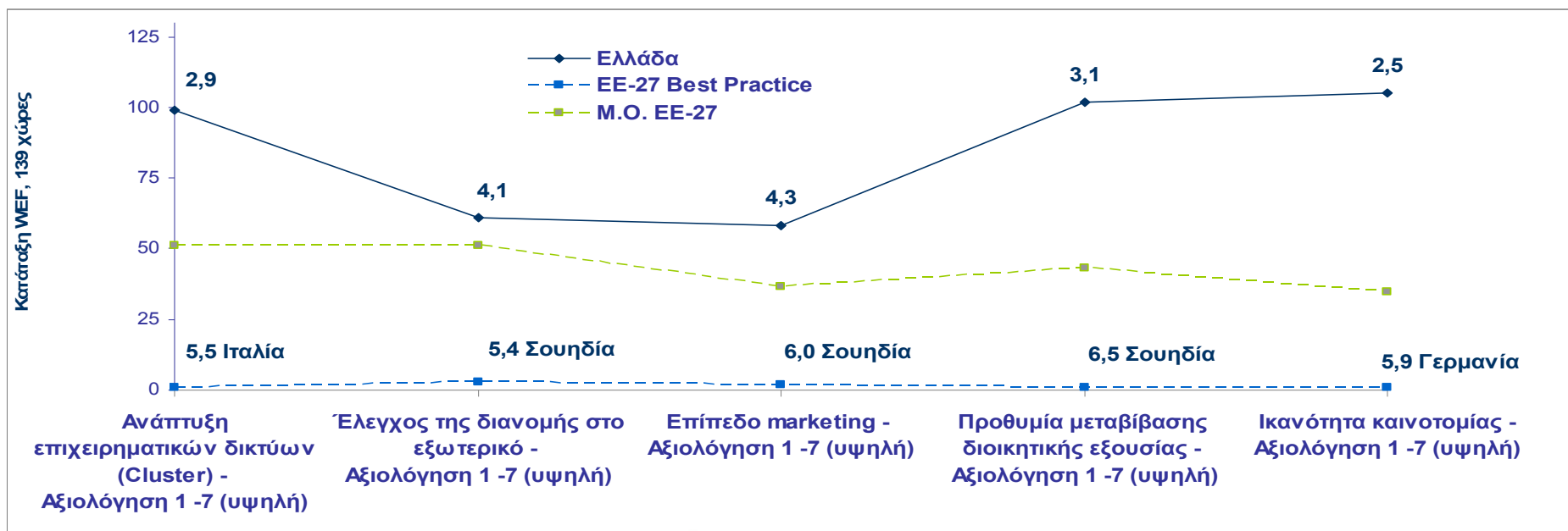
Πρόσβαση σε Πληροφόρηση – Επιχειρηματική Ωριμότητα

Η επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα είναι σε μεγάλο βαθμό είναι επιχειρηματικότητα "ανάγκης" και οι Δείκτες Επιχειρηματικότητας Υψηλών Δυνατοτήτων είναι χαμηλοί με αποτέλεσμα την περιορισμένη γνώση των επιχειρήσεων αναφορικά με ξένες αγορές.

Εκτιμάται ότι το 28% της συνολικής επιχειρηματικής δραστηριότητας συνιστά επιχειρηματικότητα ανάγκης, σε σύγκριση με ποσοστό 18% σε επίπεδο ΕΕ.

Από τα επιχειρηματικά εγχειρήματα στην Ελλάδα το 16,14% μπορεί να χαρακτηριστεί ως υψηλών δυνατοτήτων (που συμβάλλουν στην επέκταση των αγορών, στη δημιουργία απασχόλησης, στην αύξηση του εξαγωγικού προσανατολισμού της χώρας κτλ.). Σημαντική καθυστέρηση εμφανίζει η επιχειρηματική συμπεριφορά στην ανάπτυξη δικτύων και την ικανότητα καινοτομίας. Επίσης σημαντική είναι η απροθυμία των Ελληνικών επιχειρήσεων να μεταβιβάσουν εξουσία σε χαμηλότερα επίπεδα διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού.

Δείκτες WEF για την επιχειρηματική ωριμότητα

Δυνατότητα Ανάπτυξης Ολοκληρωμένου Συστήματος Εξωστρέφειας

Κεντρικό σημείο ενός ολοκληρωμένου συστήματος εξωστρέφειας αφορά την αποκρυστάλλωση ενιαίας στρατηγικής με βασικά στοιχεία:

Την ύπαρξη κεντρικού οράματος για την εξωστρέφεια της οικονομίας που επικοινωνείται με σαφήνεια
Την εστίαση σε κλάδους προτεραιότητας / τομείς με συγκεκριμένο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα
Τον συντονισμό πολύπλευρων δράσεων από έναν κατεξοχήν αρμόδιο φορέα ενίσχυσης της εξωστρέφειας με ισχυρές δομές, ευέλικτες και αποτελεσματικές διαδικασίες

Με βάση τα παραπάνω συντονισμένες πολιτικές δράσεις πρέπει να εστιαστούν

στην ανάπτυξη δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού σε θέματα διεθνοποίησης

στήριξη των επιχειρήσεων με εξωστρεφή προσανατολισμό στα προγράμματα επιμόρφωσης ανθρώπινου δυναμικού και στα επιχειρηματικά προγράμματα με εξατομικευμένη υποστήριξη

στην χρηματοοικονομική υποστήριξη της διεθνοποίησης των επιχειρήσεων

συντονισμός, αποφυγή επικαλύψεων και βέλτιστη αξιοποίηση των πόρων οι οποίοι προορίζονται για την εξωστρέφεια με στόχο την απόκτηση πρόσβασης και πληροφόρησης από τις επιχειρήσεις σχετικά με τους χρηματοοικονομικούς μηχανισμούς της διεθνοποίησης

στην πρόσβαση σε αξιοποιήσιμες πληροφορίες αναφορικά με ξένες αγορές και τεχνογνωσία για την διεθνοποίηση

ανάπτυξη υποδομής οικονομικής και εμπορικής πληροφόρησης στρατηγικού χαρακτήρα και υποστήριξη δικτύωσης και επιχειρηματικών επαφών

Δράσεις Ανάπτυξης Δεξιοτήτων Ανθρώπινου Δυναμικού

Οι προσεγγίσεις / βέλτιστες πρακτικές που αντιμετωπίζουν την εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού σε θέματα εξωστρέφειας αφορούν:

στα προγράμματα επιμόρφωσης ανθρώπινου δυναμικού

στα επιχειρηματικά προγράμματα με εξατομικευμένη υποστήριξη

Στόχος	Βέλτιστες Πρακτικές	Βασικά χαρακτηριστικά	Δυνατότητες δράσεων πολιτικής
Προγράμματα επιμόρφωσης ανθρώπινου δυναμικού =>ανάπτυξη δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού σχετικά με την εξωστρέφεια	INOV Contacto Πορτογαλία KiVi Φιλανδία Cluster τεχνογνωσίας Ουγγαρία	Σύνδεση με τον επιχειρηματικό κόσμο μέσω πρακτικής εξάσκησης του ανθρώπινου δυναμικού Συνδυασμός πρακτικών πτυχών με θεματικές διαλέξεις και προγράμματα σπουδών Δικτύωση του ανθρώπινου δυναμικού ώστε να ενταχθεί σε διαδικασία διαρκούς μάθησης και ενημέρωσης	Καταλυτικός είναι ο ρόλος των επιχειρηματικών φορέων για την ενεργοποίηση των επιχειρήσεων και για την οργάνωση των προγραμμάτων Πιθανή ενεργοποίηση του Υπουργείου Κοινωνικής Ασφάλισης για την υποστήριξη των προγραμμάτων με μέτρα ελάφρυνσης των ασφαλιστικών εισφορών ως κίνητρο για τις επιχειρήσεις Αποτύπωση συγκεκριμένων απαιτήσεων για τις επαγγελματικές ειδικότητες που προωθούν την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων, καθώς και η καταγραφή των απαιτούμενων δεξιοτήτων
Προγράμματα με εξατομικευμένη υποστήριξη =>αύξηση της ανταγωνιστικότητας των μέσω εξατομικευμένης προσέγγισης	Innovation Norway Νορβηγία Globaali Φιλανδία Go International Γερμανία Passport to export Ηνωμένο Βασίλειο First flight Ιρλανδία PIPEnet Ισπανία	Μακροχρόνια δέσμευση η οποία μπορεί να υπερβεί σε διάρκεια τον ένα χρόνο Κατάρτιση επιχειρησιακού σχεδίου ανάπτυξης και διεθνοποίησης Υποστήριξη επιχείρησης από πιστοποιημένο σύμβουλο	Θεσμοθέτηση καταρτισμένων και πιστοποιημένων συμβούλων, οι οποίοι ειδικεύονται στη διεθνοποίηση επιχειρήσεων και διασφαλίζουν την ποιότητά. Σύνδεση της πανεπιστημιακής έρευνας με την επιχειρηματικότητα Αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας, ώστε το πρόγραμμα να αποκτήσει την απαραίτητη εμπιστοσύνη του επιχειρηματικού κόσμου

Δράσεις Χρηματοοικονομικής Υποστήριξης

Οι προσεγγίσεις / βέλτιστες πρακτικές που αντιμετωπίζουν την εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού σε θέματα εξωστρέφειας αφορούν:

στην απόκτηση πρόσβασης σε επιπρόσθετους πόρους που απαιτούνται για τη χρηματοδότηση διεθνών δραστηριοτήτων

στην απόκτηση πληροφοριών σχετικά με χρηματοοικονομικούς μηχανισμούς και εργαλεία

Στόχος	Βέλτιστες Πρακτικές	Βασικά χαρακτηριστικά	Δυνατότητες δράσεων πολιτικής
Εύκολη και οικονομική πρόσβαση σε χρηματοοικονομικά εργαλεία	SIMEST Ιταλία PIPE Ισπανία	Ανάπτυξη μόνιμων χρηματοοικονομικών εργαλείων για την διεθνοποίηση σε τρεις παρεμβάσεις χρηματοδοτικής υποστήριξης : εγγυήσεις- επιχειρηματικά κεφάλαια- επιδότηση επιτοκίου Επιχειρηματικό σχέδιο (Business Plan) για ολοκληρωμένη και όχι μεμονωμένη χρηματοδότηση δράσεων	Υλοποίηση του εξαγγελθέντος Ταμείου Εξωστρέφειας (GO 2 Market) με ευρεία γκάμα χρηματοδοτικών υπηρεσιών (διευκόλυνση της πρόσβασης των εξωστρεφών επιχειρήσεων στον τραπεζικό δανεισμό, συμμετοχή στο κεφάλαιο δυναμικά αναπτυσσόμενων εξαγωγικών επιχειρήσεων, κ.α) Δραστηριοποίηση του ΟΑΕΠ με στόχο την δημιουργία έξυπνων χρηματοοικονομικών προϊόντων που θα καλύψουν βραχυπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας και διαχείρισης κινδύνων των επιχειρήσεων. (factoring, εργαλεία όπου επιμερίζεται η κάλυψη του κινδύνου μεταξύ ΟΑΕΠ και ιδιωτικής ασφαλιστικής εταιρίας)
Διαφάνεια πληροφόρησης για χρηματοοικονομικά εργαλεία	EVD Ολλανδία	Ομαδοποίηση και σύγκριση χρηματοοικονομικών εργαλείων σε ηλεκτρονική διαδικτυακή πλατφόρμα Παρουσίαση εργαλείων με απλό και φιλικό προς τον χρήστη τρόπο (όροι και τιμές πρέπει να είναι εύκολα συγκρίσιμες)	Επιλογή του φορέα με ισχυρές δομές, ευέλικτες και αποτελεσματικές διαδικασίες για τον συντονισμό, που θα διασφαλίζει την αξία, την ομαδοποίηση και ομογένεια της πληροφόρησης Σχεδιασμός και της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της διαδικτυακής εφαρμογής που θα μπορούσε να βασιστεί για παράδειγμα στο Φόρουμ Επιχειρηματικής Δικτύωσης στο http://aidfunding.mfa.gr/un/ ή στις ιστοσελίδες του ΥΠΟΙΑΝ που αφορούν κοινοτικά προγράμματα)

Δράσεις Αξιοποίησης Πληροφοριών

Οι βέλτιστες πρακτικές που αφορούν την πρόσβαση σε αξιοποιήσιμες πληροφορίες (γνώσεις) αφορούν στην παροχή πληροφοριών σχετικά με αγορές και επιχειρήσεις εξωτερικού και στη σύναψη επαφών και επιχειρηματική δικτύωση.

Στόχος	Βέλτιστες Πρακτικές	Βασικά χαρακτηριστικά	Δυνατότητες δράσεων πολιτικής
Εύκολη και οικονομική πρόσβαση σε αξιοποιήσιμες πληροφορίες & Σύναψη επαφών και επιχειρηματική δικτύωση	BusinessInfo.cz Τσεχία ΑΗΚ Εμπορικά Επιμελητήρια του Εξωτερικού Γερμανία Marketplace Baltic Region Σουηδία Πλατφόρμα Econet Αυστρία, Τσεχία, Σλοβακία Δίκτυο INTER-NED Κάτω Χώρες / Ρηνανία-Βεστφαλία	Ομαδοποίηση αξιοποιήσιμων πληροφοριών σε ευανάγνωστη και εύχρηστη μορφή (one-stop-shop) Πρόσβαση σε ευκαιρίες εξαγωγών και πληροφορίες δικτύωσης και επιχειρηματικών επαφών, οι οποίες συλλέγονται στην εσωτερική βάση δεδομένων, μεταφράζονται, ταξινομούνται ανά τομέα και να δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο	Βελτίωση του Συστήματος Γραφείων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων (ΟΕΥ) αναφορικά με την Πληροφόρηση, έτσι ώστε τα γραφεία να μπορούν να παρέχουν έγκυρη, επικαιροποιημένη και αξιοποιήσιμη πληροφόρηση. Συνεργασία και ο συντονισμός των γραφείων ΟΕΥ με το ΥΠΟΙΑΝ και τον ΟΠΕ για τον σχεδιασμό και υλοποίηση δράσεων σύναψης επαφών και διασυννοριακής συνεργασίας και δικτύωσης Επιλογή του φορέα με ισχυρές δομές, ευέλικτες και αποτελεσματικές διαδικασίες για τον συντονισμό, που θα διασφαλίζει την αξία, την ομαδοποίηση και ομογένεια της πληροφόρησης Τυποποίηση των βασικών διεργασιών και προδιαγραφών – απαιτήσεων της πληροφόρησης και δημιουργία κοινών πλατφόρμων με έξυπνες συνδέσεις σε επικαιροποιημένες σελίδες διαδικτύου. Σχεδιασμός της ηλεκτρονικής πλατφόρμας διαδικτυακής εφαρμογής που θα μπορούσε να βασιστεί για παράδειγμα στο Φόρουμ Επιχειρηματικής Δικτύωσης στο http://agora.mfa.gr/, διαδικτυακή εφαρμογή του ΟΠΕ, ή σε άλλη εφαρμογή επιχειρηματικού φορέα εξωστρέφειας)